

DE CONSTITUTIONNEEL.

NIEUWE 'S GRAVENHAAGSCHE COURANT.

No. 24.

Zaterdag 27 October.

1855.

Uitgever: C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau: Jap-Hendrikstraat, No. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

Abonnementsprijs voor 3/m. f 4.50; franco per post f 5.50.

Advertentiën van 1-6 regels f 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents zegelgeld. Aanbiddingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

De Staatsbegroting voor 1856.

IV.

Het groote vraagstuk, waarop het voornamelijk bij de behandeling der Staatsbegroting schijnt te zullen aankomen, is, gelijk wij aantoonde, het af of niet verbogen van opcenten op de hoofdsom van sommige belastingen. Wat de geschiedenis dier verhooging betreft: wij hebben het reeds gezien, boven allen twijfel is het verheven, dat zij de handelwijze der Regering verdedigt, en dat men, zonder aan die geschiedenis tekort te doen, niet medewerken kan, den voorgestelden maatregel te bestrijden.

Maar nog van eene andere zijde behoort dit vraagstuk te worden toegelicht. Hoedanig toch is de redenering van hen, die de voorgedragen verhooging van opcenten afkeuren en meenen, dat, zonder die verhooging, de inkomsten de uitgaven kunnen dekken?

Hunne redenering is aldus: "Gij hebt voor uitgave geboekt, 1° f 416,500 voor de renten der schatkistbiljetten, en 2° f 626,362.50 voor amortisatie van schuld. Beide sommen kunt gij weglaten; want de schatkistbiljetten zullen in den loop van 1856 hoogstwaarschijnlijk niet worden uitgegeven; en wat de amortisatie betreft, hoe veel eerbied wij ook hebben voor de regten der rentheffers van den Staat, wij merken die uitgave als geheel overbodig aan, omdat er toch andere sommen tot schulddelging zijn aangewezen. Neemt gij voorts van eenige hoofdstukken der Begroting, b. v. van Oorlog, van Marine, van Binnenlandsche Zaken hier en daar een rond sommetje af, dan zou de Staatsbegroting wel nagenoeg sluiten; en mogt er dan nog iets later aan tekort komen, dan kan dat wel nader worden gevonden." (1)

Wie ziet niet in hoe los de grond is, waarop deze redenering steunt? Hoe verleidelijk, maar tevens hoe gevaarlijk de raad is, die gegeven wordt? Het is de raad van een litzinnig huisvader, die, als inkomsten rekenende uitgaven, die hij meent te kunnen uitstellen, en, staat makende op nog slechts denkbeeldige revenuen, zijne vereringen uitzet buiten de grens eener betamelijke voorzigtigheid, en, derhalve, onvermijdelijk achteruit moet gaan. Met leedwezen zien wij dezen onvoorzigtigen raad, hier en daar ondersteund, dankens het bewustzijn dat men moet hebben van den duren pligt, die op de Regering rust ter verzekering van 's lands finantiën.

Ingevolge de wet van 1841 is het, naar onze meening, wel degelijk eene wettige verplichting, om op de begroting van uitgaven een post van amortisatie te brengen, afgescheiden van de omstandigheid, dat het saldo's tot gelijk doel kunnen worden aangewend. Men moge dan ook omtrent de *hoegrootheid* van den post in gevoelen verschillen: de *post* zelf kan, naar onze meening, zonder de letter en den geest der wet van 1841 te schenden, niet van de begroting worden weggelaten.

Wat de renten der schatkistbiljetten betreft: gaarne erkennen wij, dat, voor het oogenblik, de vooruitzichten zoo gunstig zijn, dat, niet zonder grond, op de niet-noodzakelijkheid van de uitgifte dier biljetten mag gerekend worden. Maar is dat gunstige vooruitzicht voldoende om te rechtvaardigen, dat de Minister van Finantiën een post zou schrappen, waarvan de behoefte, ja niet waarschijnlijk, maar dan toch ook niet onmogelijk is? Bij de eerste buitengewone omstandigheid, die onverhoopt ontstaan kan, b. v. eene groote ramp, de noodzakelijkheid tot indienstelling van een groot deel van 's lands krijgsmagt, enz., zal de Minister van Finantiën zijne toevlugt tot de schatkistbiljetten moeten nemen. Hoe zal dat mogelijk zijn, wanneer niet reeds voortaf de betaling der renten zal zijn verkerd?

Te bezuinigen op Oorlog, of Marine of Binnenlandsche Zaken zijn raadgevingen, die niet moeilijk te doen, maar veel moeilijker op te volgen zijn. Wij zouden gaarne hebben gezien, dat men b. v. aanwees, hoedanig men op ieder hoofdstuk die bezuiniging moest tot stand brengen, welke, zonder nadeel van de algemeene dienst, kon plaats hebben. Aan dat stelsel van bezuiniging *quand même* heeft men o. a. het verval der Marine te danken en de daardoor ontstane noodzakelijkheid, om thans veel grotere uitgaven te doen, dan noodig geweest ware, indien men behoorlijk en onophoudelijk de hand aan herstel en verbetering had gehouden. Eene Staatsbegroting te beperken binnen de grenzen, die men zich vooraf en willekeurig stelt, zal nimmer kunnen voldoen aan hetgeen de wezenlijke behoeften van den Staat eischen. De onbehoedzame raadgevers zelven bewijzen dat; want zonder te treden in eenig onderzoek omtrent de mogelijkheid tot bezuiniging van deze of gene uitgaaf, wijst men eenvoudig drie hoofdstukken aan, waarop bezuinigd moet worden. Waarom juist op deze drie hoofdstukken? Het antwoord ligt in het ongestaafde stelsel der raadgevers zelven. Men vraagt niet: is het *noodig*, dat ons leger in goeden staat verkeere? Eischt de veiligheid van koloniën en moederland, dat onze oorlogsvlag zich waardiglijk kunne vertoonen? Gebiedt de eigenaardigheid van onzen bodem al of niet onophoudelijk verzet tegen den natuurlijke vijand, het water? Eischen handel, nijverheid en scheepvaart, dat ondernemingen van openbaar nut tot stand komen of voltooid worden? Is het de schuld der Regering, wanneer de duurte der levensmiddelen de dienst veel kostbaarder maakt? Men vraagt, men onderzoekt dat alles niet. O neen. Men zegt eenvoudig: deze drie hoofdstukken wijzen de meeste millioenen aan, en daarom kunt gij er wel wat van afnemen, alsof eene groote som altijd *geldoverspilling*, eene kleine som daarentegen eene *nuttige besteding* zou aanwijzen.

Terwijl wij dus nog blijven afwachten de specificatie van de bezuinigingen, die men op de drie genoemde hoofdstukken zou wenschen tot stand te zien komen, willen wij voor een oogenblik aannemen, dat werkelijk de ruim één millioen guldens voor renten der schatkistbiljetten en voor amortisatie niet behoeften te worden uitgetrokken. Dan vragen wij: of die som niet in ieder geval behoorde te worden bewaard, om, des noodig, te kunnen strekken ter aanvulling van de binnen tijds en jaarlijks geregeld opkomende, niet voortaf voorzien, staatsbehoefte? Zelfs zij, die zoo wegloopen met het beheer onder het vorige Ministerie, zullen, na raadpleging der staatsbladen, moeten erkennen, dat de som van één millioen guldens niet te ruim was, ook onder dat beheer, voor het voorgestelde doel. Het is te noodzakelijker, dan zoodanige reserve te houden, wanneer men nagaat, dat er van de zijde van "vele leden" der Kamer is geklaagd over *te hooge raming der middelen*. Wij moeten hier ter loops opmerken, dat het nog al moeilijk schijnt, om het der oppositie naar den zint te maken. Ten vorigen jare werd tot maatstaf van de raming der middelen genomen de gemiddelde opbrengst, gedurende de laatste jaren; toen klaagde men, dat de raming te laag was en dat zulks geschiedde met het doel, om belastingafschaffing tegen te gaan. Men wilde toen, dat de Minister tot maatstaf nam de werkelijke opbrengst der middelen over het laatste jaar. Bij de tegenwoordige begroting heeft de Minister dien raad opgevolgd en men hoort nu beweren, dat de raming *veel te hoog is* en dat de Minister tot maatstaf had behooren te nemen, de gemiddelde opbrengst over de laatste vier of vijf jaren. Hoe die belangen nu te rijmen Maar aannemende nu, dat de bedenking, welke thans wordt gemaakt, gegrond is, dan volgt daaruit alleen, dat de overschotten niet zoo groot zullen zijn als vroeger en dat men dus, *meer dan vroeger*, moet zorgen voor eene reserve ter dekking van gewone verhoogingen van uitgaven.

Van welke zijde men het dus beschouwe: het komt ons ontwijfelbaar voor, dat de opbrengst van de voorgestelde verhooging van opcenten, niet kan worden gemist.

Duidelijker nog dan door af het voorgaande, kan de onmisbaarheid dier opcenten bewezen worden aan hen, die alléén in de rigting van het vorig Ministerie alle mogelijke heil voor het vaderland zien. *Waarom* toch heeft die rigting o. a. voorgesteld de afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen? *Verstrek* niet omdat zij van de meerdere voortreffelijkheid der afschaffing van bedoelde belastingen, *behoefden* den accijns op het gemaal, overtuigd was; maar omdat de Memorie van Toelichting tot het voorstel *veel* met zoo vele woorden, de afschaffing van den accijns op het gemaal zou te weeg brengen in de schatkist *een te kort*, te boven gaande, nagenoeg met *anderhalf millioen*, het bedrag van het vermoedelijk batig slot. Die rigting wilde, zonder te treden in een onderzoek, of de door haar voorgestelde afschaffing van lasten wel het eerst in aanmerking behoorde te komen, afschaffing, zonder equivalent. De Regering en de Volksvertegenwoordiging waren evenwel van een ander gevoelen; men schafte die belasting af, welke het eerst en het meest op de mindere standen drukte; daarentegen nam men een equivalent aan, juist gelijk staande aan het verschil, dat in de Memorie van Toelichting op het voorstel tot afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen is aangewezen.

Daaruit volgt dus natuurlijk, dat, wanneer die voorstellen de afschaffing op het gemaal zouden hebben voorgesteld, zij evenzeer als de Regering nu doet, hadden moeten komen tot een equivalent van 1½ millioen. Daaruit volgt verder, dat men nu niet mag, niet behoort zich te verzetten tegen een equivalent, dat men zelf erkende voor de afschaffing van den accijns op het gemaal noodig te hebben. Had men geenerlei equivalent gewild, had men liever dan van alle afschaffing willen afzien: dan had men de wet tot afschaffing van het gemaal behooeren af te stemmen; maar deze wet eenmaal goedgekeurd zijnde, kan men, zonder aan eenzijdige beschouwing gehoor te geven, dat middel tot dekking van 's rijks uitgaven, hetwelk men zelfs vroeger verklaarde, bij eene eventuele afschaffing van het gemaal noodig te hebben, niet weigeren. Die het doel heeft gewild, moet ook de middelen, die er toe leiden, aannemen.

Wanneer wij met deze beschouwingen, die hoofdzakelijk op onwraakbare feiten gegrond zijn, vergelijken hetgeen de *Arnhemsche Courant* van gisteren, juist omtrent ditzelfde punt, aanvoert, dan hebben wij niet veel woorden noodig, om aan te toonen, dat het beoogt geen steek houdt.

Daar wordt het scherp gegist, dat de Regering, aan de eene zijde belastingen, ten bedrage van ruim vijf millioen afschaffende, nieuwe lasten, ten bedrage van slechts 1½ millioen afvraagt. "De weldaad, wordt gezegd, wordt vergald, als men daarover een nieuwen druk plaatst, en de natie zal steeds hem, *die enkel geeft en niet neemt*, blijven stellen boven hem, *die met de eene hand neemt, om met de andere te kunnen geven*."

Is er ongegronde voorstelling mogelijk? Men maakt aan het volk diets, dat men geven kan zonder iets te nemen. Maar men vergeet te zeggen, dat ja de Regering iets neemt, maar in de plaats daarvan *ruim twee malen zoo veel geeft*; en men doet het voorkomen alsof de Regering, belastingen afschaffende, enkel om daarvan de eer te hebben, even veel, ja wellicht nog meer, van den anderen kant gaat vorderen.

Men verzuimt te bekennen, dat afschaffing op zoo groote schaal, als door de Regering is tot stand gebracht, niet anders kan geschieden, dan door *voor een gedeelte* ook nieuwe lasten op te leggen.

Waar toe dan dergelijke met de geschiedenis der zaak strijdige voorstellingen: waar toe den waren stand van zaken verminkt, verwachtingen bij het Volk opgewekt, die met behoud van orde en rust onbestaanbaar zijn, en wier verwezenlijking met alle begrip van goed beheer strijdig is?

Wij zien dan ook de *Arnhemsche Courant*, onder de voorstelling van eene aardigheid, eischen, dat de Staatsbegroting, in eens af, met drie millioen worde

(1) Men vindt dezen gang van denkbeelden met zoo vele woorden terug in het voorloopig verslag over de wet van de middelen bladz. 4 en 5.

vermindert. Niets is dan ook gemakkelijker. Laat uwen waterstaat in verval geraken: zorgt niet voor het herstel uwer marine; bekraant u niet om de deugdelijkheid van uw leger: betaalt slechts eenige weinige centen minder per hoofd. Het is eene zuinigheid, die men aanraadt, welke u, als volk, zal ontzenuwen, uwe nationaliteit zal ondermijnen, uwe krachten, onder het opsparen van eenige miljoenen, zal doen sinken, om langzamerhand uit te sterven.

Dat is een raad, tot welks opvolging wij niet wenschen mede te werken, en dien het Nederlandsche volk, gewisselijk niet deelt.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Er zijn geene andere berigten van het oorlogstooneel, dan die, gister per telegraaf medegedeeld. De bondgenooten schijnen zich meer en meer te vleijen, dat de Russen de Noorderforten van Sebastopol en zelfs de Krim zullen ontruimen, om Zuid-Rusland te dekken, dat door de gebeurtenissen aan den mond van den Dnieper en den Bug in gevaar wordt gebragt. Intusschen blijkt uit de jongste telegraphische berigten toch, dat de Russen in de Krim nog sterk zijn, zoodat zij eene voortwaartsche beweging der bondgenooten uit Eupatoria door de houding hunner ruitrij hebben gestuit.

De Keizer van Rusland is van Nicolaïeff naar Elisabethgrad vertrokken. Eerstgemaakte vesting is, onder 's Keizers oog, door den bekwaamen Tottleben beter versterkt.

De aandacht is in de jongste weken weder meer bijzonder op de houding van de Scandinavische staten gevestigd. Duidelijk bespeurt men, uit de taal der bladen van de bondgenooten, dat er, nu het oorlogssizoen in de Oostzee weder verloopert is, op nieuw pogingen aangewend worden van diplomatischen aard, van de zijde der bondgenooten, om Zweden en Denemarken voor hunne zaak te winnen; aan den anderen kant, door Rusland, om dat te beletten. Men spreekt te Parijs, hoewel dan nog bij wege van flauw geruchte, van de zending des generails Caurobert naar Stockholm. Daarentegen wordt uit Petersburg geschreven, dat men ook aldaar op het afvaardigen van een buitengewoon gezant naar Stockholm bedacht is.

De Times is, in de jongste dagen, weder zeer scherp tegen de Deutsche en verscheiden Italiaansche mogendheden geworden. Het blad verwijt b.v. de Napelsche regering, dat die de Britsche, ter zake van het onlangs gebeurde met den directeur van politie, den heer Mazza, om den tuin geleid heeft; het veronderstelt, dat Oostenrijk hier in het spel is.

Dat rijk moet bij den Times ook de schuld dragen van de moeilijkheden, tusschen de hoven van Turijn en Florence gerezen, en het blad wil zelfs den Britschen gezant in Toskane afgezet hebben, omdat hij niet voor Sardinië partij gekozen heeft.

De Times vraakt ook op hoogen toon de Deutsche mogendheden, voor zoo veel deze pogingen mogten hebben beproefd tot herstel des vredes. Hij zegt, o. a., deswege:

Wij meenen dat het nu eens voor altoos de tijd is om uit te spreken, wat wij voor de innige en diep gewortelde overtuiging en voor het wel gevestigd besluit der Engelsche Natie houden. Wij verlangen ernstig naar den vrede. Wij zijn niet bedwelmend door den kruiddamp, noch door den rook des roems, noch branden van dorst naar wraak. Wij hebben dezen oorlog met geene zelfzuchtige bedoelingen ondernomen en zullen dien geen dag langer laten voortduren, als wij hem op eene eervolle en zekere wijze kunnen ten einde brengen. Wij zijn voortdurend tot onderhandelingen bereid, maar hebben het recht om te eischen, dat die onderhandelingen wederzijds roodborstig, oprecht en eerlijk zijn.

Zoodra de Keizer van Rusland den vrede zal willen sluiten, zal hij volmaakt goed weten waar hij diegenen vinden zal, welke dien vrede willen aannemen. Wij hebben onze middelen van verzoening uitgeput en wij mogen verwachten tot men ons voorkome. Maar als het oogenblik tot onderhandelingen gekomen zal wezen, zal Engeland, naar wij gelooven, vorderen, dat alleen de hoofdpartijen ook de contracterende partijen zijn zullen.

Frankrijk en Engeland hebben tot hertoe alleen gestreden, en zij zullen ten einde toe zonder den bijstand der Deutsche Mogendheden strijden; zonder haren bijstand zullen zij ook over den vrede handelen, als het oogenblik tot onderhandelen daar zal zijn. Wij hebben de goede diensten van Pruisen en Oostenrijk niet noodig, om den Keizer van Rusland onze voorstellen, aannemelijk te maken, en evenmin gelooven wij dat de van zijnen kant komende voorstellen er veel bij winnen zouden door langs het kanaal van Oostenrijk en Pruisen te loopen.

Het is van aangezicht tot aangezicht dat wij den vijand op de slagvelden ontmoet hebben; het is ook van aangezicht tot aangezicht dat wij hem in de conferentien zullen ontmoeten, als gematigde gevoelens in de raadsvergaderingen te St. Petersburg, de hovenhand hebben zullen; maar wij houden ons overtuigd dat de onderhandelingen, om met goed gevolg te worden bekroond, zich tot de oorlogvoerende Mogendheden moeten beperken en dat Rusland, wanneer het den vrede sluiten wil, zich tot Frankrijk en Engeland zal moeten wenden. Men wete het wel, Frankrijk en Engeland hebben bij het voortzetten van den oorlog alles te winnen en niets te verliezen; wij hebben geld, schepen en twee groote Natien om ons te ondersteunen. Onze twistzaak is rechtvaardig en wij zullen de wapenen niet afleggen dan voor vredesvoorstellen, welke voldoende waarborgen zullen aanbieden.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

De Fransche Min. van Oorl. heeft van den maarschalk Pélissier den inventaris ontvangen van alle voorwerpen, die binnen Sebastopol gevonden zijn, de vuurmonden van alle kaliber, zoo in brons als in ijzer, daaronder niet begrepen. In dit

stuk, hetwelk door den *Moniteur* wordt medegedeeld, komen onder anderen voor: 407,000 kogels; 100,000 holle kogels, 24,000 bussen met schroot, 262,000 ponden buskruid, 630,000 scherpe patronen, van welke 160,000 beschadigd zijn, 50,000 ponden oud en 25,000 ponden nieuw touwwerk, 730,000 ponden ijzer en staal in staven, 80,000 ponden oud ijzer, 60,000 ponden nieuw rood koper, 102,000 ponden oud koper, 2000 tonnen houtskool, en voorts een aantal stoom- en andere werktuigen van allerlei aard, behévens 500 ankers. Eindelijk, in levensmiddelen, 11,000 zakken brood, 3700 zakken meel, 1300 zakken rogge, allerlei andere graansoorten en 480 vaten gezouten vleesch.

RUSLAND.

Uit Petersburg wordt gemeld, dat bij Keizerlijke ukase de invoer van Europeesche en koloniale waren op het Transkaspisch grondgebied, over de landgrouzen van Perzie en Turkije, gedurende den tegenwoordigen oorlog is toegestaan.

Men meldt uit Hamburg: De handel der steden, gelegen aan de kust van de Finsche golf, hoopte reeds binnen kort zijne zakeit met Denemarken en Zweden te kunnen hervatten, ten gevolge van het vertrek van de geheele vloot der bondgenooten. Er is in die Russische provincien in de Baltische Zee groote overvloed van granen, sedert den oogst van het vorig jaar opgestapeld, en door den laatsten oogst nog aanzienlijker worden. Men hoopte dus in de naburige landen de overtollige graangewassen te kunnen inwisselen tegen huitenlandsche voortbrengselen, waaraan de bevolking dier gewesten bij voortdurend veel behoefte heeft.

DUITSCHLAND.

De berigten nopens den oogst in Beijeren luiden eenparig zeer gunstig. De aardappelenoogst vooral levert eene uitkomst op, welke die, sedert zes jaren verkregen, overtreft.

Sedert 1848 heeft de ontginning van mijnen in Pruisen groote vorderingen gemaakt, waarvoor ten bewijze kan strekken de belangrijke toeneming van de opbrengst en van het aantal arbeiders. Terwijl die in 1848 slechts 52,828 waren, bedroegen zij in 1850 57,034; in 1852 63,948; in 1853 78,183; in 1854 89,200. De waarde der opbrengst en van ontginning is in 1848 gerezen tot 9,675,920 th.; in 1850 tot 11,682,804 th.; in 1852 tot 13,615,107 th.; in 1853 tot 16,147,221 th.; in 1854 tot 20,994,922 th. Zij is dus van 1848 tot 1855 meer dan verdubbeld. Het aantal mijnen, die ontgonnen werden, was in het laatste jaar 2569.

FRANKRIJK.

Daar de wereldtentoonstelling te Parijs hoogst waarschijnlijk niet op nieuw verlengd zal worden en de voor de sluiting bepaalde tijd met rassche schreden nadert, neemt het getal bezoekers in de laatste dagen wederom zeer toe; zo bedroeg het aantal bezoekers li. Zondag 121,019, te weten 91,972 in het niverheidspaleis en 29,047 in dat der fraaije kunsten.

Het zuidelijk gedeelte van het land lijdt zeer door zware stortregens. Zij hebben overstroming veroorzaakt in verschullende rivierplaatsen van de Lsère en de Rhone, Bourgeois en la Tour du Pin: de lage gedeelten van de vallei zijn met water gevuld. Op den weg van Lyon naar Chambéry was het water van een tot een en een half el gerezen.

Men leest in den *Courrier van Lyon*:

Een ongeval, dat droevige gevolgen na zich had kunnen slepen, veroorzaakte dezer dagen veel schrik en ontsteltenis onder de groote menigte volks, welke de kermis op de groote markt en in de omstreken tot zich lokte. Een ontzaglijk groote leeuw ontsnapte uit eene menagerie op die plaats en wandelde te midden van de ontstelde menigte, die echter weinig met die verschijning ingenomen was, en zich beijverde het dier een doorgang te openen. Ter zijde van het plein gekomen, bespeurde de leeuw een ezel, die, aan het hek van een huis vastgebonden, op zulk een bezook niet voorbereid was. De leeuw sprong op het arme dier en doodde het met een beet. Daarna legde hij zich met zekere onverschilligheid neder, en liet zich door zijne oppassers weghalen, die hem in zijn hok terugbragten.

SPANJE.

Het Spaansche kabinet bereidt belangrijke maatregelen voor, ten voordeele der houders zijner fondsen in den vreemde. Een groot gedeelte der opbrengsten uit den verkoop der geestelijke goederen voortvloeyende, waarvan de plaatsing op de best mogelijke wijze begint te geschieden en alle verwachtingen overtreft, zal gebzigt worden tot delging der sedert 1831 aangegane verbintenissen en die tot dusverre altijd met voorbeeldelooze onrechtvaardigheid zijn verwaarloosd geworden. De onbillijkheid, in dat opzigt, welke altijd de handelingen der meeste Spaansche ministers van finantien kenmerkte, waardoor de ondergang werd veroorzaakt van eene groote menigte gezinnen, wier eenige fout was dat zij te veel vertrouwen stelden in plechtig aangegane verbintenissen, had de spaansche schatkist in volslagen wantrouwen gebragt. Men was er aan gewoon geraakt om haar als een kwade betaalster te beschouwen, en de bankier, die het waagde met haar verbintenissen aan te gaan, behandelde haar ook als zoodanig, door de woekerachtige voorwaarden, welke hij stelde. Indien niets in den weg komt, dan zal die toestand geheel veranderd worden; dank zij de lofw aardige bedoelingen van den heer Bruid en de goede voornemens zijner ambtgenooten, om de hen voorgestelde maatregelen aan te nemen.

VEREENIGDE-STATEN.

Er zijn berigten uit New-York ontvangen, loopende tot den 11den dezer. Den 6ten en 7den waren aldaar groote hoeveelheden tarwe en meel opgekocht, en wel, naar gezegd werd, voor rekening van het Britsche gouvernement; alle voorhanden of op weg zijnde partijen werden tot den marktprijs genomen. Het gevolg hiervan was, dat de prijs van tarwe en meel, en vooral die van meel rezen. Bij het afzenden der berigten, op den 11den, waren meel en meel nog rijzende, doch tarwe dalende.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het Wets-ontwerp tot vaststelling van het IXde hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1856, betreffende het Departement van Finantiën, heeft bij het onderzoek in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot geene beschouwingen en bedenkingen van algemeenen aard aanleiding gegeven. Die betreffende onderdeelen en artikelen dezer begrooting worden in het Voorloopig Verslag in derzelve volgorde medegedeeld. Zij zullen de voornaamsten daarvan doen kennen:

1STE AFDEELING. — *Kosten van het departement.* — Groote som, alleen voor de bezoldiging van de ambtenaren bij dit departement aangevraagd, heeft weder de aandacht van sommige leden getrokken. Zij vonden haar, in verhouding tot het werk van dezen tak van het algemeen huishoudelijk bestuur, te hoog en, zonder te willen afdoen op de menigvuldigheid der werkzaamheden van dit departement, stelden zij zich toch voor, dat men wel een minder groot getal ambtenaren zou kunnen volstaan. Ook was het, huns inziens, niet alleen in het uitgebreid personeel, dat de oorzaak van dit hooge cijfer moest worden gezocht, daar de hoogere bezoldigingen vooral ook mede werkten om het cijfer tot dat aanzienlijk bedrag op te voeren. Gaarne erkennende dat eene plotselinge vermindering van beide met overgroote moeilijkheden gepaard zou gaan achtten deze leden het toch nuttig, bij voortdurend te betrachting van spaarzaamheid in het beheer aan te sporen. Te meer voelden zij zich geroepen dit te doen, omdat door geheel dit hoofdstuk der begrooting en ook in deze afdeeling op nieuw bewijzen van vermeerdering der uitgaven meenden te hebben ontdekt. Als grond voor deze opvatting heriepen zij zich hier op de inlichtingen, die door de Regering zelve zijn verschaft.

Er waren echter ook leden, die, onbekend met de redenen, welke tot deze verhooging aanleiding hebben kunnen geven, als hun gevoelen te kennen gaven, dat in den regel van een goed bezoldigd personeel van weinige maar bekwaam ambtenaren betere resultaten te wachten zijn, dan van een groot getal minder geschikte en tevens minder bezoldigd personen. Het kon, huns inziens, soms ook wel billijk zijn, met eene geringe toelage dezen of genen verdienstlijken ambtenaar, dien men ongaarne zoude missen, te belonen en tot nieuwen ijver aan te sporen. Hiertegen schijnt mij der bezwaar te moeten bestaan, als uit die verhooging geen nieuwe kosten voor het Rijk voortvloeiden.

2DE AFDEELING. — *Kosten van administratie van de grootboeken der nationale schuld.* In de stukken, bij de behandeling van de begrooting ten vorigen jare over dit hoofdstuk gewisseld, is meer breedvoerig over deze en de beide volgende afdeelingen gehandeld. In verband met de daar uiteengezette en thans herhaalde verlangens naar een eenvoudiging der administratie, om langs dien weg te mindere uitgaven te geraken, gaven sommige leden te kennen, dat zij met leedwezen ook hier nieuwe bewijzen hadden gevonden, dat de Regering niet in die mate of bezuiniging schijnt bedacht te zijn als zij wel zouden hebben gewenscht.

3DE AFDEELING. — *Kosten van het Agentschap van het Ministerie van Finantiën te Amsterdam.* In verschillende afdeelingen hielden zich eenige leden, ook na het geen ten vorigen jare over dit onderwerp door de Regering was gezegd, overtuigd, dat het Agentschap te Amsterdam kon worden gemist. Zij begrepen, dat de niet zeer uitgebreide werkzaamheden, aan dat ligchaam opgedragen, gevoorgelijk bij de betaalmeesters der renten zouden kunnen worden overgebracht. De bezuiniging, daaruit te verkrijgen, zou vrij aanzienlijk zijn, want niet alleen de hoogtracemeten bij deze instelling zouden alsdan vervallen, maar ook de in vergelijking met andere instellingen zeer hooge bijkomende onkosten zouden, althans voor een gedeelte, kunnen worden gespaard. Als een blijk van de kostbaarheid dezer inrigting is gewezen op de som van f 900 voor brandstoffen; welke daar noodig schijnt om slechts elf personen in een zeer gering getal locaten te verwarmen, terwijl bij de zooveel uitgebreide en met een personeel van drie-en-twintig ambtenaren voorziene administratie der rentebetaling slechts f 800 voor brandstoffen wordt aangevraagd.

4DE AFDEELING. — *Kosten van administratie der publieke schatkist.* Als aanvulling van hetgeen in § 7 der Memorie van Toelichting van deze begrooting over 1855 betrekkelijk dezen post voorkomt, strekt de mededeeling in den toelichtenden staat, waaruit blijkt, dat men vruchteloos bij het huis van Rothschild heeft aangehouden tot vermindering dezer som van f 5000, en dat men dien ten gevolge verplicht is geweest tot het aangaan der overeenkomst te sluiten. Er waren leden, die zich over deze mededeeling moesten verwonderen, omdat zij, ondanks al hetgeen hieromtrent mocht worden beweerd, niet konden inzien waarom aan dit bankiershuis eene provisie van 1½ per cent moest worden gegeven, terwijl er ruime gelegenheid bestond om voor zooveel minder, zoowel door geaccrediteerde geldhandelaars als aan de bank, gelden uit den vreemde hier te lande geïncasseerd te krijgen. De f 400,000 werden toch in België betaalbaar gesteld en het is dus slechts om de overmaking van dat bedrag te doen. Daar de bedongene som hun te hoog voorkwam, waren deze leden gedrongen hun leedwezen uit te drukken, dat de Regering zich tot het sluiten van zulk eene bezwarende overeenkomst had laten bewegen.

5DE AFDEELING. — *Kosten van het muntweseu.* Art. 19. In de toelichting van dat artikel wordt herinnerd, dat welligt een gedeelte van de bezoldiging van den muntmeester zal moeten worden uitgekeerd, vermits het te het

ten valt, of gedurende 1856 wel zoo veel zal worden ge-
werkt, dat niet een gedeelte der f 4000, het vaste tracte-
ment van dien ambtenaar, zal moeten worden uithetaald.
Naar aanleiding hiervan deden eenige leden de vraag, of
het den muntmeester, aan wien het slaan der koperen
munt voor Nederlandsch Indië was gegund, vrij stond om
ten behoeve van dat werk, voor eigen rekening ondernomen,
gebruik te maken van de lokalen, werktuigen enz. van
het rijk. Indien dit het geval mocht zijn, zouden zij de
aanmerking moeten maken, dat hun in de eerste plaats
de gunning van niet als het gevolg eener vrije mededinging
voorkwam, want dat daar, waar zulke groote voorregten
hoven anderen bestonden, het wel duidelijk moet zijn dat
de inhijvingsprijzen van de laatste niet in mededinging
vonden komen. Van dezelfde onderstelling uitgaande, vroegen
zij verder, of het contract dan niet met dit artikel in
verband moest worden gebracht en in dier voege uitgelegd,
dat als vergoeding voor het bedoelde gebruik, ook de win-
sten, uit deze bijzondere onderneming voortvloeiende, in
berekening van hetgeen aan de f 4000 ontbreekt, zullen
worden gebracht.

**VILDE AFDEELING. — Kosten van administratie der
directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen
enz. enz.** Bij deze afdeeling is algemeen de aandacht gevestigd
geworden op de geringe besparing, die, ten gevolge
van de intrekking van den accijns op het gemaal, op dit
onderdeel van deze begroting is bespeurd. Terwijl enkele
leden te kennen gaven, dat het naar hunne meening nu
bleek, hoe zeer de door zoo velen, tijdens den aandrang
op afschaffing van dien accijns, beweerde vermindering der
perceptiekosten slechts eene ijdele voorspiegeling is geweest,
maarsaam toen ook door de Regering voer is gegeven, en hoe
weinig betekenis die beweegreden eigenlijk moest hebben,
waren andere leden van oordeel, dat deze aanmerking min-
der billijk was, indien men in het oog wilde houden, dat
het nog volstrekt niet is uitgemaakt, dat op die kosten
niet veel meer zou kunnen worden bezuinigd dan tot nog
toe geschied is. Zij meenden met grond dit laatste te mogen
volhouden en hadden dus met leedwezen gezien, dat het
vroeger uitgetrokken cijfer thans niet meer was verminderd.
De gevraagde som kwam hun veel te hoog voor en niet in
overeenstemming met de verminderde opbrengst. Er hadden
vooral ambtenaren ontslagen en meer kantoren kunnen worden
vereenigd. Het toezigt over den afgeschaften gemaal-accijns
eischte, wegens zijnen bijzonderen aard, een groot getal
ambtenaren, die zich uitsluitend met het gadeslaan van
dat middel moesten bezig houden en veelal daarmede
het surveilleren van andere accijnsen niet konden ver-
eenigen. Voor hunne elken graanmolens waren bepaalde
commissies noodig, en het is algemeen bekend hoe, naar
mate het getal dezer molens toenam, ook het getal
beambten vermeerderde. Al diegenen dus, die uitsluitend
met de bezetting van dat middel waren belast, schijnen
al dadelijk te kunnen worden gemist. Doch niet alleen met
dezen is zulks het geval, want voor zoover ook andere
beambten, in gebruik voor andere middelen, dienstig waren
voor de perceptie van den gemaal-accijns, worden zij door
de afschaffing daarvan van werk ontheven, en schijnt het
du overweging te verdienen, of deze vermindering van
werk in het algemeen ook niet tot vermindering van het
getal werklieden behoort te leiden. Wel kon men aanle-
ding vinden om, tijden en omstandigheden in acht geno-
men, met zachtheid en niet te plotseling in het ontslaan
der beambten te werk te gaan, maar zeker kwam het,
ook met in het oog houden van de eischen der mensche-
lijkheid, aan deze leden voor, dat er dadelijk eene grootere
besparing op dit stuk had kunnen zijn verkregen. Het
groot aantal commissies hijv. is slechts met twaalf ver-
minderd. Dit scheen onbegrijpelijk, wanneer men er op lette
dat juist tengevolge van de toenemende behoefte aan toe-
zigt voor dit middel, het getal commissies van lieverlede in
zoo groote mate was gestegen, dat, niettegenstaande deze
vermindering met twaalf, er toch nog veertig meer in
dienst zijn, dan voor weinige jaren, toer en de gemaal-
accijns en de belasting op het varkens- en schapenvleesch
nog bestonden. Dit vreemde verschijnsel verdiende wel te
worden aangewezen, en gaarne zou men vernemen, of de
daarvan gegevene oplossing, ook naar het oordeel der Re-
gering, niet de ware is.

Bij de berekening van de besparing, tengevolge van de
meergemelde afschaffing verkregen, moet ook nog in het oog
gehouden worden, dat een aanzienlijk gedeelte dier som
voor de inning van den gemaal-accijns aan gemeentebesta-
ren werd uitgekeerd. Wanneer men nu dat gedeelte, dat
slechts behoort te worden ingehouden, aftrekt van het to-
taal der uitgespaarde som, dan wordt deze, als gevolg van
door de Regering genomen vereenvoudigingsmaatregelen, wat
de perceptie betreft, van nog mindere betekenis. Ernstig
was dus bij de leden, die op een en ander gewezen hadden,
het verlangen, dat de Regering er op bedacht zoude zijn
om deze vermindering nog meer in evenredigheid met
de verminderde opbrengst der overgebleven accijnsen te
brengen.

Lit. A. Over de quaestie der rijks-advocaten is weder met
de algemeene bekende gronden voor en tegen gesproken.
Men is evenwel een nieuw argument voor de afschaffing dezer
ambtenaren bijgebracht, dat uit de plaats gehad hebbende
opheffing van den accijns op het gemaal werd geput. Zij,
die het aanvoerden, herinnerden, dat een groot gedeelte van
de werkzaamheden der rijks-advocaten bestond in de behan-
deling der zaken, die uit de heffing van dat middel voort-
vloeiden, hetwelk eene der voornaamste rijks-belastingen
was. Er zijn zelfs plaatsen opgenoemd, waar de zaken, dien
accijns betreffende, verreweg de talrijkste waren. Met dit
middel zijn ook die zaken vervallen en dien tengevolge is
ook het werk der rijks-advocaten aanzienlijk verminderd.
Dit moest dus wel strekken om de ophaffing dier betrekking
gemakkelijker te maken.

Bij deze opmerking voegde zich eene andere vraag. Men
had de vermindering der bezoldiging van den rijks-advocaat
te Zwolle bespeurd, en vroeg, naar aanleiding daarvan,
of het, bijaldien deze betrekking moest worden behouden,

die nu in evenredigheid der daaraan verbonden bezigheden
zoo veel dunderd wordt betaald, geen zaak is om haar al-
thans minder kostbaar te maken.

Litt. f en x. In verband met het reeds aan het hoofd
dezer afdeeling te kennen gegeven verlangen om door de
afschaffing van den gemaal-accijns meer bezuiniging in de
uitgaven te verkrijgen, en ook, volgens enkele leden, om
eenigermate te gemoet te komen in het verlies van inkom-
sten dat sommige ontvangers tengevolge van die afschaffing
zullen lijden, heeft men vrij algemeen aangedrongen op
meer zamenvoeging van kantoren. Hier en daar heeft dit
reeds plaats gehad, maar men meende dat dit in ruimere
mate kan geschieden. Het is reeds gezegd, dat het geheele
werk van het toezigt en de inning der accijnsen met al
den daaraan verbonden omslag in groote mate tengevolge
van de ophaffing van dien accijns verminderende, dit nood-
zakelijk moest terugwerken op de behoefte niet alleen aan
commissies, maar ook aan ontvangers en sub-ontvangers.
Enkel hadden zich zelfs gevoeld, dat zoo het al niet
mogelijk ware reeds nu een minder aantal controleurs in
dienst te hebben, zulks voor het vervolg zou mogen worden
verwacht. En nu heeft men zich niet alleen in die hoop
bedrogen gezien, maar het scheen zelfs, dat de Regering
eenen gansch anderen weg denkt in te slaan. Dit meende
men te moeten opmaken uit de onlangs bekend geworden
benoeming van nieuwe stamnummers, welke niet zonder
bevreemding was vernomen, daar toch, indien aan het
hier geuite verlangen voldaan wierd, het uitzigt op plaat-
sing voor deze jongelieden uiterst gering mag worden ge-
acht.

Art. 25. Sommige leden hadden bedenkingen tegen dezen
post. Nadat ter verbetering en aanlegging der lijnpaden zoo-
veel is te koste gelegd, mocht men toch wel verwachten,
dat deze reeds in eenen voldoende toestand waren, om ge-
zamenlijk met de particuliere stoomsleepers aan de behoefte
der riviervaart te voldoen.

Art. 26. De premien, onder dit artikel voorkomende,
hebben op nieuw aanstoot geleken. Pligtsbetrachting, zeide
men, moet altijd worden geëischt en daarvoor behoeven
geene bijzondere belooningen te worden uitgereikt. Dejenen,
die in het volbrengen van zijne taak te kort schiet, behoort
te worden ontslagen. Het uitloven van premien kan een
onoorloofd middel zijn, dat de ambtenaren aanspoort om
zelfs meer te doen dan hun pligt voorschrijft en dat de
ingezetenen aan kwelling hunnerzijds blootstelt.

Art. 33. Het ten verleden jare bij § 16 der Memorie van
Beantwoording verkregen antwoord gaf aan eenige leden
aanleiding om op het wegvallen van dezen post aan te dringen,
die nu voor memorie staat uitgetrokken. Het is de pligt
dezer politiedienaren om orde te houden en tegen het plegen
van misdrijf te waken. Er schijnt geen aanleiding te kunnen
bestaan om hun hiervoor ooit geldelijke belooning boven
hun vast loon te schenken.

(Vervolg hierna.)

's Gravenhage, 26 October.

Bij Zr. Ms. besluit van den 25 October no. 59 zijn benoemd
tot president van den Hoogen Raad der Nederlanden Mr. F.
de Grove, thans vice-president van dat collegie, en tot vice-
president van den Hoogen Raad der Nederlanden Jhr. Mr. B.
van den Velden, thans Raadsheer in dat collegie.

Z. Exc. de baron von Döbhoff, gevolmachtigd minister
van Oostenrijk bij het Nederl. hof, die gedurende eenigen
tijd met verlof afwezig was, wordt in den loop dezer week
alhier terug verwacht.

Men wil, dat er ernstig sprake is van de benoeming van
den luitenant-generaal de Stuers tot gouverneur-generaal
van Nederl. Indië. (A. C.)

De Minister van Financien heeft ter kennis van de belang-
hebbenden gebracht, dat hij de op den 22sten October 1855,
overeenkomstig de vooraf gedane aankondiging, te Amster-
dam, ten overstaan van den Staatsraad, Agent van het
Ministerie van Financien aldaar, en den Referendaris Mr.
F. de Wildt, plaats gehad hebbende uittoting van twaalf
aandeelen, elk groot f 500, in de geldlening tot gedeelte-
lijke bestrijding der kosten van aanleg van een kiezeweg
tusschen Zutphen en Goor, — zijn getrokken de nummers
82, 90, 110, 114, 128, 212, 221, 223, 226, 233, 253 en 262; —
alsmede dat de alzo uitgelote aandeelen van 1° November
aanstaande af, voorzien van al de daarbij behoorende onver-
schenen interest-coupons, ten kantore van den Staatsraad,
Agent voornoemd, tot het bekomen van aflossing kunnen
worden aangeboden.

Men verneemt, dat met 15 November aans. weder, even
als in vorige jaren, detachementen kavallerie naar verschil-
lende deelen des lands zullen worden gezonden, om daar
als hulp-marchaussée dienst te doen.

In de zitting van den gemeenteraad van heden zijn de
discussien over de begroting voortgezet. Bij die gelegen-
heid is bij het artikel pensioen en lijfrenten, op het
voetspoor van vroeger, en naar aanleiding van zijn, ook
voor 't volgende jaar ingediend adres, aan den voormaligen
commissaris van politie Ravestein eene gratificatie van f 500
toegestaan.

De vorige artikelen van uitgaaf van No. 140—157 zijn
achternvolgens zonder discussie aangenomen.

Daarna zijn op nieuw in behandeling genomen, de aan-
gehouden artikelen, waaromtrent voorstellen van Burg. en
Wethouders aanhangig waren, en is daarvan de slotsom
geveest.

1°. dat aan den onder-architect, van der Waaijen Pie-
terse, is toegekend met 19 tegen 6 stemmen eene ver-
hooging zijner wedde met f 400.

2°. dat met afstemming van het oorspronkelijk voorstel
van Burg. en Wethouders voor de ambtenaren der ge-
meente-secretarie is toegestaan, eene verhooging van

f 1550; de verhoogingen zelve later hoofdelijk te bepalen.
Dit besluit is genomen met 18 tegen 7 stemmen.

3°. Daarna kwam in debatte het praedivies van Burg.
en Weth. omtrent het adres tot overname van het stedelijk
dagblad door de tegenwoordige Redacteurs. In verband
daarmede was ook aanhangig een adres van den heer Mr.
E. A. Sandbrink, houdende mede aanbod tot overname.
Na langdurige discussie, waarbij het gevoelen heerschend
was dat een stedelijk dagblad, hetwelk de Maasche Cour-
rant ook na overname zou blijven, geen politieke kleur
hebben, maar neutraal moest zijn, is met 17 tegen 8
stemmen verworpen het voorstel van den heer de Brauw
om de beslissing nopens het dagblad uit te stellen.

Daarna de discussie over de zaak zelve hervat zijnde, en
met 17 tegen 8 stemmen het praedivies van Burg. en Weth.
aangenomen en alzou, onder andere approbatie van de
punten van overeenkomst, het Dagblad van Zuid-Holland
en 's Gravenhage, op de voorwaarden door aassanten
aangeboden, overgegeven aan de heeren J. W. Holtrop,
A. Behrman en W. H. van Heiningen, in te gaan met 10.
Januarij 1856.

Onder de punten in 't aanbod vervat, behooren o. a. dat
het dagblad zes malen 's weeks in vergroot formaat zal
worden uitgegeven en dat de verhouding der redactie tot
heeren Burg. en Weth. dezelfde blijft als tot heden en deze
zich geiraagt naar de instructien, welke zij van hen ont-
vangen.

Tegen waren de heeren: de Jonge, Steengracht van
Oosterland, Mattinga Raven, de Brauw, Waldeck, de
Kempener, Meyer en van der Heim.

Voorts is, na eenige woordenwisseling, met 17 tegen 8
stemmen aangenomen het voorstel van Burgemeester en Wet-
houders tot verhooging der bezoldiging van de beide stads-
armverzoorgers met f 200 elk, waardoor de betrokken post der
begroting met f 400 zal worden verhoogd.

De uitgaven hiernede afgeloopen zijnde, zal morgen ten
2 ure worden aangevangen met de beraadslagingen over de
inkomsten.

In het kiesdistrict Eindhoven, is met 762 van de 822
uitgebragte stemmen, gekozen tot lid van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal het afstedeend lid, de heer Mr. J. B.
Bots; de heeren Mr. M. van den Acker bekwam 21 en J.
F. Smits 10 stemmen.

Men verneemt met genoegen, dat het Z. M. des Konings
behaagd heeft weder een blijk van Hoogstdezelfs belang-
stelling in de nationale nijverheid te geven, door den heer
R. A. Savalle, fabriekant in zeep en parfumerien, te Voor-
burg, de vergunning te verleenen tot het voeren van het
Koninklijk wapen.

De beroemde reiziger en navorscher Dr. Barth is thans
te Gotha, om zijnen vriend Dr. Petermann te bezoeken,
door wien denklijk de kaarten zullen worden uitgevoerd,
welke de reisbeschrijving des eerstgenoemden moeten ver-
sieren en ophalderen.

Gisteren is alhier de derde vergadering gehouden van
de afdeeling 's Gravenhage der Evangelische maatschappij.
Met belangstelling hoorden de talrijk opgekomen leden de
warme en zakkryke toespraak van den Voorzitter, den
Wel-Erw. Heer Cramer, alsmede het verslag door den afge-
vaardigde ter algemeene vergadering ingezonden, en ver-
namen met hoop en bede de toegezegde werkzaamheden
en daaronder de oprigting van eene volks-bibliotheek. Uit
het verslag van den staat des departements bleek, dat het
nu telde 172 leden en begunstigers. Na de behandeling
van verscheidene zoo huishoudelijke, als algemeene zaken,
ging deze bijeenkomst uiteen met de hoop en de verwach-
ting, dat, wanneer hier ter stede de bedoelingen en de
werkzaamheden van deze maatschappij meer bekend zullen
zijn, zij ook een uitgebreider medewerking zal onder-
vinden.

Het in onderscheidene Maatschappij mede-
geleefde berigt, als zou de Wel-Erw. heer van Schalk
zijn ontslag als predikant te Paratario hebben getruwd
en zich reeds op de terugreis naar het vaderland bevind-
den, wordt van eene geachte zijde betwijfeld. De laast-
ontvangen berichten van daar maken hoegenaamd geen
melding van een dergelijk besluit van dien predikant.
(A. C.)

Rotterdam, 25 October. Ten openbare aanbidding
van het kantongerecht no. 21, alhier, zijn op heden 18 inge-
zeten van de gemeente Krabbendam en een van de gemeente
Capelle ad IJssel, verdoordelied in eene geldboete van
f 10 en in de kosten wegens het voorhanden hebben van
winkels, salverken en verkoopplaatsen van onherijkte mouten
en gewigten, na den termijn voor den hoflyk vastgesteld.

Leipden, 25 Oct. Heden promovende alhier tot doctor
in de rechten de heer J. A. N. Travaglini van Haaften,
na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales.

Hoorn, 24 Oct. Ofschoon reeds het besluit vast stond,
om den accijns op het gemaal tot 1860 in stand te laten,
om dien behouden, zijn de gisteren in den raad van heden
op terug gekomen en hebben op nieuw mede aangedrongen
op terug te gaan, om die belasting af te schaffen. Na vele
discussien hiervoor is bepaald, aan dit voorstel in andere
overweging te nemen. Er bestaat dus hope dat ook deze
gemeente ontfang zal worden van die zoo algemeen denk-
kende belasting. (A. C.)

Enkhuizen, 25 Oct. De tweede reis onder haring-
lijpen wordt aanvaardelijk met verlijdende uitkomsten
bekroond, aangezien de drie vaartuigen, welke thans bij-
gevoerd worden, zijn gezamenlijk de beduidende hoeveelheid
van 77 last haring hebben aangevoerd. (H.)

Zutphen, 25 October. Op de heden gehouden
tweede vette beestenmarkt, was veel en daaronder mede-
lijk zwaar vee aangebragt. De handel was niet levendig,
omdat de hielders niet toe ingren prijs wilden afstaan.
Voor de vervulling der vacature in den gemeenteraad
alhier, ontstond door het bedanken van den heer N. T. J.

van de Kastele, moet eene overstemming plaats hebben, tusschen de heeren C. M. Henny en mr. I. Dam.

Het eikelgewas, hetwelk in dit jaar tamelijk gunstig schijnt te zijn, is voor vele behoeftige ingezetenen der gemeente Aarts Doornichem niet onbelangrijk te noemen. De uitgestrekte eiken-bosch en lanen, vooral op het landgoed Slangenburg, bieden aan menig behoeftig gezin de gelegenheid zich met opzameelen van eikels, zoo heilzaam voor de schapen en varkens, onledig te houden; een arbeid, die hun wel geen groote winsten biedt, maar hen toch in de gelegenheid stelt, om voor een tijd gedeeltelijk in hun bestaan te voorzien, daar dit voortbrengsel door de goede landbouwers, tevens schapenhouders zijnde, als ook door zoogenaamde opkoopters tegen den betrekkelijk hoogen prijs van f 1.80 à f 2 per mud gekocht wordt, zoodat één persoon in staat is op ééne dag voor 40 à 60 cents eikels te vergaieren.

Middelburg, 24 Oct. Wij vernemen dat A. J. H. B., gewezen ambtenaar van het postkantoor alhier, door het provinciaal gerechtshof van Zeeland is verwezen naar de openbare terechtzitting van dat hof, en dat de behandeling der zaak zal plaats hebben op Vrijdag 28 November. (Middelb. Ct.)

Vlissingen, 18 Oct. Verschillende groote zeeschepen, met granen geladen, zijn hier binnen gevallen, en de overhoord neming der ladingen in de binnenschepen en het later weder aan boord werken, brengt hier eene werkzame levendigheid en bedrijvigheid voor den daglooner te weeg, die hier sinds vele jaren onbekend was: er zijn bijna geene arbeiders genoeg te bekomen.

Alburg, 24 Oct. De gemeenteraad alhier heeft heden besloten, om met 1 Januarij 1856 de 25 procenten op de hoofdsom van den rijksaccijns op het geslacht af te schaffen, en den hoofdelijken omslag met dat bedrag te verhoogen.

In den avond van 11 Aug. jl. ontmoette eene stalmeid, Helena Jansen genaamd, van eene boerenhoeve naar het gesticht Ommerschans terugkeerende, achter den tuin des predikants, den bedelaars-kolonist van Dam, die haar een aan haar geschonken knipmes terug vroeg. Zij weigerde bij herhaling aan dit verzoek te voldoen, booze inzichten veezende en dit uitdrukkende door te zeggen: «gij hebt gezegd mij daarmede te willen vermoorden»; waarop van Dam haar eerst een hevige stoot gaf, die haar in eene drooge sloot deed vallen, en haar toen, met een scherp broodmes gewapend, verscheidene zware wonden toebrengt. Een persoon, die Helena Jansen vergezeld, had geen moed om haar hulp toe te brengen, maar hief een geschreeuw om hulp aan; hetwelk, ondersteund door het gemamer der gekwetste, gehoord werd door de beide vrouwelijke dienstboden van den predikant. Deze beide vrouwen schoten nu onmiddellijk toe en zagen hoe de hoosleener aan zijn slagtoffer herhaalde verwondingen toebrengt. Op het oogenblik dat hij de hand ophief om haar van het leven te berooven, viel Antje Molenbroek, de oudste der beide dienstboden, op den moordenaar aan, wierp hem op den grond en gaf hem een schop tegen den elleboog, waardoor het mes uit zijne hand vloog, dat zij daarop gezwind oprapte en aan den anderen kant van de sloot wierp.

Dadelijk na het verrigten dezer onverschrokken daad schoten de veldwachters toe en namen den moordenaar in hechtenis, terwijl zijn slagtoffer, zwaar gekwetst, doch door de tijdige tusschenkomst van deze dienstboden in het leven behouden, naar het gasthuis werd overgebracht.

Ter erkenning van dit moedig gedrag, waardoor een moorddaanslag is verijdeld, heeft het Zijne Majesteit den Koning behaagd, bij besluit van 10 October jl., no. 93, aan Antje Molenbroek eene gratificatie van vijf en twintig gulden toe te kennen. (St.-Cl.)

De intrekking der vergunning voor de wagensdienst tusschen Leeuwarden en Meppel en omgekeerd, van de ondernemers W. Visscher, A. Visscher en A. Kijsbrink te Zwolle, op den 5den Nov. 1855 bepaald, zal na dien dag ingaan.

Groningen, 24 Oct. Gisteren overleed alhier na eene zeer kortstondige ziekte de heer Gerrit van Calcar Jr., in den ouderdom van 72 jaar, maar nog altijd vol ijver en werkzaamheid in de betrekkingen, die hij ten dienste zijner medeburgers vervulde. Vroeger was hij een zeer geacht burger en vele jaren lang lid van de Provinciale Staten van den Raad dezer Gemeente; terwijl hij in laatstgenoemde betrekking ook in 1851, bij de invoering van de gemeentewet, door zijne medeburgers herkozen werd en die betrekking met denzelfden ijver bleef vervullen, tot dat hij wegens gevorderde jaren zijn ontslag nam. Bijna 30 jaren was hij hoofd-directeur van het instituut voor doofstommen en 38 jaren lid van de inrigting tot spijtsuitdeeling aan behoeftigen alhier en bleef hij zulks tot aan zijnen dood. Daarbij was de heer van Calcar mede-bestuurder van de hier bestaande machinale vlasspinnerij sedert hare oprigting in 1840, ten behoeve van welke voor deze stad zoo nuttige onderneming hij zeer ijverig werkzaam was, zoodat ook door hem het voortdurend bestaan dezer fabriek is verzekerd. Hij was regtschapen van karakter, aangenaam in den omgang, weldadig en hoogstwelwillend om anderen behulpzaam en van dienst te zijn en ook met zijn vermogen bij te staan, en daarom algemeen geacht en bemind, zoodat zijn afsterven niet alleen betreurd wordt door zijne familiebetrekkingen, die met innige liefde aan hem waren verknocht, maar ook door talrijke vrienden en bekenden, die den krachtigen man, wiens geestvermogens door de jaren weinig tradden geleden, nog gaarne eenigen tijd in hun midden hadden gehouden.

Naar wij vernemen, is dezer dagen door de gezamenlijke onderwijzers van 't instituut voor doofstommen alhier aan den instituuteur, den heer Mr. R. T. Goyot, een sierlijk geschenk in zilver aangeboden, ter gelegenheid van zijne veertigjarige dienst aan genoemde inrigting. (G. Cl.)

Toen voor eenigen tijd met zoo grooten ophef werd gesproken en geschreven over de vele en groote voordeelen, die de konijnen-fokkerijen in andere landen, zooals in

Belgie, Frankrijk, Engeland, enz. opleverden, bleef men in ons nijvere Nederland ook niet achter, om dien nieuwen tak van nijverheid naar ons vaderland over te brengen en daarvan de uitkomst te beproeven, zoodat men als 't ware overal konijnen-fokkerijen zag verrijzen; en men stelde zich daarvoor aanvankelijk niet geheel ten onrechte voor eene groote vermeerdering in aanbod, van goedkoop, gezond en smakelijk vleesch, voorzeker eene zaak van het hoogste belang in den tijd, welken wij thans beleven, waarin alle voedingsmiddelen, maar vooral rund-, varkens- en schapenvleesch tot eene bijna ongekende duurte zijn gestegen, zoodat de mingevoede burgerklasse zoo niet geheel, dan toch grootendeels het gebruik van het zoo noodige vleesch voor de ontwikkeling en de gezondheid des lichaams moet ontberen.

«Dat schoone en zoo zeer gewenschte vooruitzicht was ook te Meppel, zoo schrijft men ons van daar, in meerdere of mindere mate aanwezig; men rigtte er ook dergelijke fokkerijen op groote of kleinere schaal op: doch dit is slechts, gelijk op zooveel andere plaatsen van ons vaderland, van korten duur geweest. Terwijl eeneop zeer groote schaal ondernomen fokkerij, waarin reeds omstreeks 1500 stuks ras-konijnen te gelijk aanwezig zijn geweest, thans geheel is opgeheven, zekereijk tot groot nadeel van den ondernemer, zoo staat eene andere fokkerij hetzelfde lot te wachten, als zijnde men reeds druk met den uitverkoop der konijnen bezig. Men schijnt niet genoegzaam op de hoogte te zijn omtrent de behandeling dezer dieren, hetzij ten opzichte van het voedsel of van andere noodige verzorging, althans daaronder bestaat gewoonlijk eene groote sterfte, waaraan voornamelijk de minder gunstige uitkomsten moeten worden toegeschreven. Wel bestaan er ten deze handleidingen; doch wij gelooven, dat die dik wijls al te slaafs gevolgd en daardoor verkeerd toegepast worden. Wij hebben ook van tijd tot tijd kennis met de onderwerpelijke zaak gemaakt en naar ons oordeel, wordt er niet genoeg op reinheid en droogte bij deze dieren gelet, hetwelk, naar onze bevinding, een voornaam vereischte schijnt te zijn; de localiteit laat gewoonlijk veel te wenschen over; men plaatst daarin de hokken van deze dieren te veel hoven elkander, zoodat de vochtigheid onvermijdelijk van het eene hok in het andere loopt, waardoor niet zelden een verpestende stank ontstaat, die toch niet anders dan zeer schadelijk voor deze dieren moet geacht worden, en ongetwijfeld voornamelijk eene ongewone ziekte en sterfte onder deze overigen zindelijke en schoone dieren doet ontstaan. (Utr. Ct.)

Volgens het Nieuws- en Advertentieblad van Zeeuwsch-Vlaanderen is in het begin der vorige week door de dijkwerkers van den Coudenpolder, gemeente Hoek, gevangen en gedood een zwemvogel, bekend onder den naam van Jan van Gent (Pelecanus Bassanus L.) Die vogel heeft eene gedaante niet ongelijk aan die eener gans; het lijf is wit, de kop van achteren grijswit, de voorste slagpennen zijn zwart en de vier nagels of vingers der pooten ligt groen, de pooten zelf en de zwemvlezen aschkleurig. De vleugels zijn lang en smal, en de vogel heeft eene vlugt van ruim 1,5 el. De bek is sijn gezaagd, langwerpige rolronde, aan de zijden zamengedrukt, naar voren puntig, en is aan weerszijden, in de plaats van een neusgat, van eene lange sleuf voorzien, tot hetzelfde oogmerk dienende; de omtrek der oogen is kaal en blaauw gekleurd. Deze vogel vliegt, volgens prof. van der Hoeven (Handboek der Dierkunde), hoog boven de zee en daalt zeer snel naar beneden, als hij een visch bespeurt; hij zwemt weinig en duikt niet. Hij woont in noordelijke streken, in Noorwegen enz., doch schijnt bijzonder het aantal dier vogels op het Schotsche eiland Basse (waarvan hij zijnen Latijnschen soortaam ontvangen heeft), in de golf van Edinburg ongemeen groot te zijn, daar in Mei en Junij hunne nesten en eijeren dermate den grond bedekken, dat men nauwelijks eenen voet verzetten kan zonder ze te vertreden, niettegenstaande elk wijfje maar een enkel ei legt. Volgens Blumenbach en anderen zijn deze vogels sterke visschers, inzonderheid op haring en sardellen, en schijnt de Nederduitsche naam Jan van Gent afgeleid te zijn van gentleman, welken naam de Schotten aan dezen vogel geven.

Aanbestedingen

Op 2 Nov. te Zwolle, aan het loaal van het prov. bestuur: de herbesteding van het maken van een lijnpad langs de rivier de IJssel, beneden de stad Deventer, ter lengte van 6500 el, met de noodige duikers, lijnbruggen, lijnhekken en afscheidingen.

Op 9 Nov. ten 12 ure, te Amsterdam, ten burele van den plaatselijken kommandant op den Dam: de levering van 12 Lasten Oude Roode of Rijn Tarwe, wegende minstens 77 pond het mud, zonder de zak en 3 Lasten Oude Blanke Pruisische of daarmede gelijkstaande Rogge, wegende minstens 72 pond het mud, zonder den zak.

Publieke Vermakelikheden.

Kon. Fransche Schouw., Zaterdag, 27 Oct. 6½ ure
LA MUETTE, grand opéra en cinq actes, musique de Mr. Auber; LA PETITE FADETTE, vaudeville en deux actes.

Kon. Holl. Schouw., Dingsdag, 30 October 7 ure
DE ZWARTE DOCTOR, groot melodrama in 7 tafereelen.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

16e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen Hooge prijzen:

No. 3883 / 25000; 12191 / 1000 en de Premie van f 30000; 7976 en 3043 ieder f 1000.

Advertentiën.

Bij VAN WEELDEN EN MINGELEN, te 's Gravenhage, zal, op eerstk. Dingsdag, het licht zien:

Iz. J. LION,

de nederlegging der redactie van het Dagblad

De Grondwet

toegelicht.
Prijs f 0.30.

(21)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een prohaat middel voor gebrek aan spijsvertering en leverkwaal. M.... Z....., te Appingadam, leed sedert langen tijd sterk aan leverkwaal en gebrek aan spijsvertering. Onder scheidene bekwame geneesheeren verklaarden dat zij de teraaf had, en hare vrienden wanhoopten aan haar herstel, meer omdat alle aangewende middelen zonder enig gevolg bleven. Ten laatste begon zij de pillen van Holloway te gebruiken, welke spoedig haar gesteld ongemakkelijk verhelderden, en haar lichaam zuiverden. Eindelijk was zij volmaakt hersteld, en bevindt zich thans beter dan ooit. Deze pillen zijn ook zeer heilzaam bij ongesteldheid van de maag en ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.65, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.65, f 3.00, f 6.00, f 13.50, f 20.25.

Zijn op franco aanvragen à continu te bekomen bij: J. M. VAN RENESSE, te 's-Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (2.)

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGAAF.

AMSTERDAM, 26 October 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 3/4	63 1/16	62 13/16
Dito dito 1844.	3	73 7/8	74 1/16	73 7/8
Dito dito 1844.	4	91 7/8	92	91 7/8
O. I. L. 1844	4	91 3/4	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	—	—	—
Hand. marts.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certifice.				
bij Rotschild.	2 1/2	49 7/8	50	—
RUSL. Bij Hope				
1798 en 1816	5	100	—	—
Dito 1828—1829	5	99 3/4	7/8	—
Insch. in Assign.	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	56 1/4	—	—
Neg. 1831—1833.	5	81 1/8	—	—
Hope en C ^o . 1840.	4	74 1/4	3/8	1/4
Stieglitz.	4	73 13/16	7/8	—
dito 1854.	5	—	—	—
Nieuwe Engels.	4 1/2	—	—	—
POLEN. Certifice.	4	—	—	—
Aant. Tot. n ^o . 507.				
SPANJE. Nieuwe	1 1/4	19 1/16	1/8	1/16
Buitenl.	3	—	—	—
Binneal. 6m.	3	31 3/4	—	—
Cert. Coup.	—	4 1/8	—	—
Amortisable.	—	4 15/16	—	—
PORTUG. Lond.	3	39 15/16	40 1/16	40
OOSTENE. Metal.				
1816—1852.	5	62 11/16	3/4	—
Dito 1849—1854.	5	73 5/16	—	—
Dito Zilv. Nation.	5	66 11/16	3/4	—
Dito 1847—1852.	2 1/2	31 11/16	3/4	—
PRUISS. Lot. 1854.	3 1/2	—	—	—
BRAZ. Lond. 1824.	5	—	—	—
PERU	4 1/2	—	—	—
MEXICO	3	18 13/16	15/16	—
GREN.	2 3/4	17 1/2	3/4	1/2
Uitgestelde.	—	6 9/16	—	—
ECUAD. Lond.	—	8 5/16	—	—
VENEZ.	4	26	5/16	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Hollandsche fondsen met verkoopers flauwer, overigens niet beperkten handel onveranderd.

	pCt.	
Eng. geconsolid.	3	88 1/8 à —
Spanje.	1 1/4	19 1/4 à —
Mexico	3	20 à —

	pCt. fr.	
Fransche certifice.	4 1/2	—
"	3	—
Spanje	3	—
"	1 1/4	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5 pCt.	75
Nationaal	5	78 7/8
Wissel London	—	11.01
Zilver	—	—

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.